

Tillaga borgarfulltrúa Sjálfstæðisflokksins um aðgerðaráætlun í loftgæðamálum

Lagt er til að borgarstjórn samþykki stefnumörkun í loftgæðamálum í fimm liðum svo unnt sé að fylgja eftir samþykkt borgarstjórnar frá því fyrir rúmu hálfu ári síðan um að svifryk fari ekki yfir heilsuverndarmörk í Reykjavík.

- 1) Lagt er til að gerð verði endurskoðun á efnisvali borgarinnar varðandi gæði efna. Í fyrsta lagi verði endurskoðuð gæði sands sem dreift er um götur og stíga borgarinnar. Borið hefur á að hann molni og auki þannig rykmyndun. Í annan stað að farið verði ítarlega yfir gæði malbiks sem lagt er á götur í Reykjavíkurborgar. Í þriðja lagi að farið verði yfir leiðir til að minnka losun jarðefna af umferðareyjum og gróðursvæðum meðfram umferðaræðum. Borið hefur á að jarðefni safnist fyrir við gangstéttarkanta og á umferðareyjum sem þyrlast síðan og eykur svifryksmagn í andrúmsloftinu. Yfir 60% svifryks á upptök sín í þessum efnum auk salts sem borgin leggur til í borgarlandinu. Úttekt á efnisvali verði skilað til skipulags- og samgönguráðs og í framhaldinu til borgarráðs svo fljótt sem verða má.
- 2) Þrif verði aukin á umferðaræðum; sópun, þvottur og rykbinding. Á meðan unnið er að langtímalausnum er nauðsynlegt að borgin bæti þrif á götum og stígum frá því sem nú er. Rétt er að skoða viðmið frá öðrum borgum, en séríslenskar aðstæður valda auknu álagi á götur og stíga vegna síbreytilegs veðurfars, þíðu og frosts. Tillögur um úrbætur verði lagðar fyrir skipulags- og samgönguráð og í framhaldi til borgarráðs hið fyrsta.
- 3) Frítt í strætó á „gráum dögum“, takmörkun þungaflutninga með efni sem valdið geta svifryksmengun á „gráum dögum“, dregið úr notkun nagladekkja í borgarlandinu og að íbúar í fjölbýlishúsum geti hlaðið rafbíla með auðveldum hætti. Lagt er til að borgin beini tilmælum til Strætó BS. um að hafa frítt í strætó á „gráum dögum“. Þá verði skoðaðir möguleikar á takmörkunum á þungaflutningum með efni sem veldur svifryksmengun á „gráum dögum“. Loks beini borgin tilmælum til borgarbúa um að draga úr notkun nagladekkja í borgarlandinu. Lagt er til að borgarstjórn sendi skýr skilaboð um að íbúar í fjölbýlishúsum geti hlaðið rafbíla með auðveldum hætti. Orkuskipti og fararmáti eru lykilatriði til framtíðar. Hér þarf borgin að gera betur þó nú standi yfir tilraunaverkefni.
- 5) Nýting affallsvatns í auknum mæli til að hita upp göngu- og hjólastíga borgarinnar. Lagt er til að borgarstjórn fylgi eftir tillögu sjálfstæðismanna, sem samþykkt var í skipulags- og samgönguráði, 6. mars sl. um að borgin vinni framkvæmdaáætlun í samvinnu við Orkuveitu Reykjavíkur að nýta affallsvatn í auknum mæli til að hita upp göngu- og hjólastíga borgarinnar. Slíkt fyrirkomulag ætti að minnka þörf fyrir snjósmokstur, saltnotkun og sand. Með því að nýta affallsvatn er ekki gengið á orkuforða Orkuveitunnar, en aðgerðin minnkar upptök svifryks til lengri tíma.
- 6) Unnið gegn dreifingu byggðar. Loks er lagt til að vinna gegn dreifingu byggðar með því að útvega hagstæðar byggingarlóðir í borgarlandinu. Á síðustu árum hefur þéttingarstefna borgarinnar snúist upp í andhverfu sína og leitt til mestu dreifingar byggðar í sögu Reykjavíkur. Þannig hefur fólk neyðst til að flytjast í nærliggjandi sveitarfélög á landsbyggðinni sem hefur lengt vegalengdir fólks til og frá vinnu sem er varla umhverfisvænt.

Greinargerð:

Borgarstjórn samþykkti hinn 4. september tillögu um markmið að magn svifryks fari ekki yfir heilsuverndarmörk og að nýta tiltæk úrræði sem bæta loftgæði í borginni. Ekki hefur komið

fram endurskoðuð viðbragðsáætlun um lofgæði, en ljóst er að svifryk hefur ítrekað farið yfir heilsuverndarmörk á þessu ári í Reykjavík.

Til að fylgja eftir samhljóða samþykkt borgarstjórnar er lagt til að skerpa á stefnumörkun borgarinnar varðandi fjögur megin atriði. Ljóst er að yfir 60% svifryks á upptök sín efnunum sem sett eru niður í borgarlandinu. Skipast þau sem hér segir miðað við nýjustu greiningu á efnagreiningu frá árinu 2015: Malbik 48.8%, sótt 31,2%. jarðvegur 7,7%, salt 3,9%, annað 8,4%.

Mikilvægt er að borgin bestir notkun efna sem eru uppistaðan í svifryki, en borgin rekur malbikunarstöð og dreifir sandefnum og salti. Í upphafi skyldi endinn skoða og er hér mikið sóknarfæri í að vinna gegn svifryki í borginni.

Þá er ljóst að betur er hægt að gera í þrifum í borginni, bæði sópun, þvotti og rykbindingu. Hægt er að gera mun betur í að hvetja til orkuskipta með því að auðvelda íbúum að nýta rafmagn fyrir bíla. Jafnframt getur borgin beint tilmælum til íbúa borgarinnar um að draga úr notkun nagladekkja í gegnum í borgarlandinu. Enn fremur er lagt til að nýta Strætó betur á „gráum dögum“ með því að bjóða upp á fríar ferðir með vögnunum þessa daga.

Á sama tíma og við búum við snjó, frost og hálfu sem gerir mörgum erfitt fyrir á göngu og hjólastígum, býr borgin svo vel að hús eru öll hituð upp með heitu vatni. Með því að nýta betur affallsvatn er hægt að minnka notkun á þeim efnunum sem valda svifryki.

Skipulagsmál eru langtíma verkefni en engu að síður mikilvægur þáttur í að minnka umferðarálag og efla sjálfbærar samgöngur. Undanfarin ár hefur verið meiri fjölgun í dreifbýli en í Reykjavík og hefur fjölgun íbúa í Mosfellsbæ, Garðabæ, Reykjanesbæ og á Selfossi leitt af sér aukinn þunga á vegakerfið. Þessu þarf að snúa við með hagstæðum og fjölbreyttum valkostum í skipulagi Reykjavíkur.